

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind modificarea și completarea Legii
privind protecția socială a copiilor aflați în situație de risc și a
copiilor separați de părinți nr.140 din 14 iunie 2013
(nr.324 din 03.11.2021)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului și Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament, dna Apostolova R., fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Potrivit Notei informative, prin proiectul de lege se propune instituirea obligativității asigurării de către stat în fiecare primărie a cel puțin un specialist în protecția drepturilor copilului, care va fi format profesional cu regularitate, potrivit periodicității stabilite de către autoritatea tutelară locală. De asemenea, se menționează că pentru implementarea prevederilor proiectului de lege, Guvernul urmează să planifice și să identifice resurse bugetare pentru anul 2022.

5. Referitor la obiectul de reglementare al proiectului de lege atenționăm că, acesta este analogic cu cel al proiectului de lege nr.260 din 18.06.2020 privind modificarea și completarea Legii privind protecția socială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr.140 din 14 iunie 2013. În ceea ce privește proiectul de lege nr.260/2020, informăm că acesta, în urma dizolvării Parlamentului de legislatura a X-a, prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr.77-IX din 28 aprilie 2021, a fost exclus din procedură legislativă devenind nul în

conformitate cu prevederile art.47 alin.(12) din Regulamentul Parlamentului prin Dispoziția Președintelui Parlamentului nr.6 din 10.08.2021.

Direcția generală juridică în avizul său nr.379 din 29.07.2020 s-a expus pe marginea prevederilor proiectului de lege nr.260 din 18.06.2020, formulând obiecții și propuneri. Luând în considerare faptul că autorii nu au ținut cont de obiecțiile și sugestiile anterioare pe marginea acestui proiect de lege, DGJ își menține obiecțiile sale asupra actualului proiect.

6. De menționat că implementarea proiectului va avea impact financiar asupra bugetului de stat. Respectiv, constatăm că Nota informativă anexată la proiect nu conține fundamentarea economico-financiară. Concomitent, menționăm că este necesară respectarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, care stabilesc expres că la proiectele de acte legislative și la propunerile legislative sau la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau a împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare este obligatoriu avizul pozitiv al Guvernului.

Concomitent, menționăm și aprecierile Curții Constituționale cuprinse în hotărârile sale nr. 29/2001, § 6; nr.2/2014, §§ 48 și 74; nr.11/2014, § 42; nr.23/2019; nr.8/2021, §84, unde la fel se subliniază că acceptul Guvernului trebuie să preceadă adoptarea proiectelor de legi cu impact bugetar în lectură finală, iar lipsa avizului Guvernului constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție în materie de legiferare în domeniul bugetar.

7. Întru respectarea art. 21 alin.(1) lit.e) din Legea nr.100/2017, proiectul de lege necesită a fi supus consultării publice și avizării de către autoritățile a căror competență au tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ. Astfel, considerăm necesar a fi prezentate avizele:

- autorității centrale pentru protecția copilului - Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care în temeiul art. 7¹ din Legea nr.140/2013 și pct.7 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.149/2021, are atribuția de elaborare a proiectelor de acte normative pentru perfecționarea legislației în domeniul protecției sociale a familiei și protecției drepturilor copilului și monitorizează implementarea acesteia;

- Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), luând în considerare că, proiectul de lege vizează și autoritățile publice locale, iar în temeiul art.109 alin.(1) din Constituție, art.3 alin.(1) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală și constatările Curții Constituționale cuprinse în mai multe hotărâri ale sale, autoritățile administrației publice centrale nu pot să stabilească ori să impună competențe autorităților publice locale fără o evaluare prealabilă a impactului financiar pe care aceste competențe l-ar putea genera, fără o consultare a autorităților locale de nivelul corespunzător și fără ca colectivitățile locale să fie asigurate cu mijloacele financiare necesare. În

poftida acestor rigori juridice, relevăm asupra necesității consultării autorităților administrației publice locale pe problemele ce țin activitatea lor în sensul modificărilor ce se propun a fi efectuate prin proiectul de lege supus avizării.

II. Observații de ordin juridic și tehnico-legislativ

1. În denumirea proiectului de lege, pentru a fi în conformitate cu prevederile art.42 alin.(5) din Legea nr.100/2017, numărul actului legislativ și anul adoptării se vor indica prin bară oblică. Iar, potrivit art.62 alin.(1) din Legea nr.100/2017 care stabilește că, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text, cuvintele „și completarea” se vor exclude.

Obiecție valabilă și pentru dispoziția art.I referitor la cuvintele „și completările ulterioare” și „și se completează”.

2. La art.I:

- în scopul corespunderii regulilor de tehnică legislativă, sursa publicării din art.I va avea următorul cuprins: „(*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.167–172, art.534*)”;

- la **pct.1** cuvântul „prevederea” se va substitui cu cuvântul „textul”;
Obiecție valabilă și pentru pct.4.

- la **pct.2** din proiectul de lege se propune completarea art.6 din Legea nr.140/2013 cu alineatul (3), care va stabili că *Guvernul, de comun acord cu autoritățile publice locale vor asigura ca în fiecare primărie, în a cărei localitate este identificat cel puțin un copil aflat în situație de risc, să își desfășoare activitatea cel puțin un singur specialist în protecția drepturilor copilului.* În acest sens menționăm că, potrivit art.3 din Legea nr.140/2013 *specialist în protecția drepturilor copilului* este persoană **angajată în cadrul primăriei** (cu sau fără statut de funcționar public), cu studii în domeniul asistenței sociale, al pedagogiei, al psihologiei, al dreptului, al administrației publice sau în alte domenii umanitare conexe, care este deținătoare a diplomei de licență sau de masterat și care realizează activități de suport pentru exercitarea atribuțiilor autorității tutelare locale în domeniul protecției drepturilor copilului. Totodată atragem atenția că, potrivit art.14 alin.(2) lit. y²) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, **consiliul local decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului.** Astfel, în temeiul celor enunțate considerăm că, conceptul prevederii alin.(3) vine în contradicție cu norma notată mai sus și cu art.3 alin.(2) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, care stabilește că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională și organizațională în ceea ce privește administrarea treburilor locale.

- prevederile alin.(4) potrivit cărora *specialistul pentru drepturile copilului va fi format profesional cu regularitate, potrivit periodicității*

stabilite de către autoritatea tutelară, necesită a fi revizuite în sensul determinării autorității responsabile de formarea profesională a specialistului pentru drepturile copilului, cât și sursa de finanțare. În acest context menționăm că, potrivit art. 29 alin.(1) lit.c) din Legea nr. 436/2006 care stabilește că, **primarul** numește, stabilește atribuțiile și încetează raporturile de serviciu sau de muncă cu șefii de subdiviziuni, de servicii, de întreprinderi municipale din subordinea autorității administrației publice locale respective, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională;

- este de observat că în cuprinsul proiectului de lege, dar și în lege sunt utilizate noțiunile „*specialist în protecția drepturilor copilului*”, „*specialist pentru drepturile copilului*” cât și „*specialiști implicați în protecția copilului*”, în scopul uniformizării terminologiei utilizate este necesar a fi revizuite noțiunile menționate;

- la **pct.3** se propune modificarea art.7 lit.j), redacția actuală a lit.j) stabilește că autoritatea tutelară teritorială determină necesitățile de formare profesională a specialiștilor implicați în protecția copilului în domeniul respectării drepturilor copilului și asigură formarea profesională inițială și cea continuă, în conformitate cu necesitățile identificate. Ca rezultat al modificărilor ce se propun prin proiect, prevederea dată va avea următorul conținut: autoritatea tutelară teritorială va „*determina periodicitatea formării profesionale continue a specialiștilor implicați în protecția copilului în domeniul respectării drepturilor copilului*”. În acest sens, menționăm că norma care se propune prin proiectul de lege este vagă și nu acoperă întreg obiectul de reglementare care se conține în varianta actuală a literei j), deoarece autoritatea tutelară teritorială va determina doar periodicitatea formării profesionale, dar nu o va și asigura;

- la **pct.4**, în cazul adoptării excluderii textului „*iar în lipsa acestuia (referindu-se la specialistul pentru protecția drepturilor copilului) de către asistentul social comunitar*” din art. 9 alin.(1), considerăm că asta ar putea duce la imposibilitatea aplicării prevederilor legale, dat fiind faptul că din motive obiective nu toate primăriile vor putea angaja un specialist în protecția drepturilor copilului.

De asemenea la pct.4, atenționăm că alineatele (1) și (3) din art.13 nu conțin textul propus pentru excludere, dar acesta se conține la alin.(10) al acestui articol, alineatele (1) și (2) din art.13¹, alin.(1) din art.13⁴.

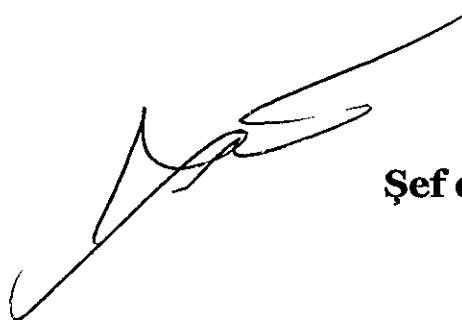
3. La **art.II** și **art.III**, menționăm că potrivit prevederilor art.47 alin.(1) din Legea nr.100/2017 „*dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ*”. Astfel, atenționăm că, prevederile propuse pentru Art.II și Art.III din proiectul de lege, necesită a fi comasate într-un singur articol, care va avea două alineate - la alineatul (1), fiind prevăzut momentul intrării în vigoare a actului normativ (prevederea de la Art.III din proiect),

iar la alineatul (2) - măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ (prevederile de la Art.II din proiect).

4. La **art.III** referitor la intrarea în vigoare Legii la data de 01 ianuarie 2022, reținem că potrivit art.56 din Legea nr.100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Totodată, potrivit alin.(3) din același articol, *„intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative, ori dacă există alte circumstanțe obiective”*. În acest sens, urmează a fi aduse argumente privind circumstanțele obiective ce justifică excepția de la regula generală.

Totodată art.III necesită a fi revizuit din punct de vedere redacțional.

Reieșind din cele expuse, recomandăm autorilor reevaluarea proiectului dat, cu luarea în considerare a obiecțiilor invocate în aviz.

Ion CREANGĂ
Șef direcție generală

Ex. A. Suruceanu
tel. 820-559